

Bijbelstudie Discipelschap deel 7

Het karakter van een discipel : vergevingsgezind

Verdraag elkaar en vergeef de een de ander, als iemand tegen iemand anders een klacht heeft; zoals ook Christus u vergeven heeft, zo moet ook u doen.

Kolossenzen 3:13

Deze week gaan we verder met onze studie over discipelschap en de kenmerken van het karakter van een leerling van Jezus. Afgelopen keren deden we dat aan de hand van de opsomming in Galaten 5, de vrucht van de Geest en vandaag voeg ik er

nog een belangrijk aspect aan toe: vergevingsgezindheid. Hoewel het niet expliciet genoemd staat bij de vrucht van de Geest wijzen zowel de HEERE Jezus als de apostelen erop hoe belangrijk vergevingsgezindheid is en behoort het overduidelijk tot de kenmerken van het karakter van een discipel.

We leven in een gebroken Schepping en daar vernemen we allemaal dagelijks de gevolgen van. We raken gewond door woorden en daden van anderen en terwijl we die littekens met ons meedragen verwonden we zelf ook anderen met onze daden en woorden. Niemand ontkomt aan deze tragische dynamiek. Iedereen van ons is zowel slachtoffer als dader. Om te voorkomen dat we in een soort vicieuze cirkel van boete en schuld terecht komen naar God en elkaar toe is het belangrijk dat we het begrip vergeving goed snappen. We behoren te weten wat het betekend om vergeving te ontvangen en we moeten leren hoe we zelf kunnen vergeven.

Wat zegt de Bijbel?

Om te kijken wat Gods Woord ons leert over vergeving kunnen we te kust en te keur gaan. Een van de meest gebruikte en duidelijke voorbeelden vinden we in **Matteüs 18:21-35**. Ik nodig je uit om dit nu voor jezelf te gaan lezen.

Jezus vertelde deze gelijkenis als antwoord op een vraag van Petrus over vergeving.

Stel dat een kind jouw zou vragen naar wat vergeving precies betekend. Wat zou dan je antwoord zijn?

In het Nieuwe Testament worden hoofdzakelijk twee woorden gebruikt voor “vergeving”. Het eerste woord is **ap-hēsō**. Dit betekent ‘kwijtschelden/vergeven’. Het kan betrekking hebben op het kwijtschelden van een financiële schuld (bv. Mat. 18:27), maar meestal gaat het om het kwijtschelden van zondesschuld. Zowel in het OT als in het NT is het overwegend God die ‘vergeeft’ (bv. Ex. 32:32; Mat. 6:12a), maar ook mensen kunnen elkaar ‘vergeven’ (Mat. 6:12b). Let op! Vergeven betekend niet dat de verkeerde daad/ pijnlijke woorden en de gevolgen daarvan ineens verdwenen zijn maar vergeving leidt ertoe dat we onze behoefte aan genoegdoening/wraak loslaten en de ander zijn schuld niet meer aanrekenen.

Het tweede woord wat gebruikt wordt voor vergeving is het woord *charizomenoi*. Het is afgeleid van *charis* ‘schoonheid, innemendheid, liefelijkheid; genade, welgevallen, gunst; dank, dankbaarheid; gunstbewijs, genadegave, liefde betoon’ en komt in het NT alleen voor in de geschriften van Lucas en Paulus. Het duidt een handeling aan die iemand verricht vanuit sympathie of gunst en komt in de eerste betekenis neer op ‘welwillend optreden, een gunst bewijzen’. Soms wordt het ook gebruikt met betrekking op het kwijtschelden van financiële schuld (Luc.7:42,43), maar in het NT staat het vaker in verband met morele schuld, zoals in de tweede brief aan de Korintiërs; daar treffen we het in 2 Kor. 2:7 naast *parakaleō* ‘vertroosten’. Ook vinden we het in combinatie met *paraptōma* ‘misstap, overtreding’ (Kol. 2:13). Paulus roept de gelovigen op om elkaar te ‘vergeven’ zoals God hun ‘vergeven’ heeft in Christus (Ef. 4:32; Kol. 3:13).

In Matteüs 6:15 staat een verontrustend zinnetje van de Heer Jezus: *Maar als u de mensen hun overtredingen niet vergeeft, zal uw Vader uw overtredingen ook niet vergeven*. Om dit goed te kunnen begrijpen nodig ik je uit om nogmaals *Matteüs 18:21-35* te lezen. In de gelijkenis van Jezus onderwijst Jezus een belangrijke les over vergeving. De hoofdpersonen in de gelijkenis zijn wel duidelijk; de koning is God zelf en de dienaar staat voor de mens. De waarde van tienduizend talent kun je vergelijken met een bedrag van miljoenen Euro's. Een

schuld die de beste man nooit van z'n leven zou kunnen terugbetalen. En toch vraagt hij de koning geduld. Alstublieft Heer, heb nog een weinig geduld met me, verkoop mij en mijn gezin niet als slaven. Heb medelijden, ik zal u alles terugbetalen, als u nog maar even geduld met me

heeft. Een belachelijk verzoek. Vergelijk het met iemand die vier Euro per dag verdient en 25 miljoen moet afbetalen. Een hopeloze zaak!

Jezus omschrijft heel kleurrijk het verzoek om uitstel van betaling van de man bij de koning. Wat wil Jezus ons duidelijk maken door dit zo te stellen?

We zijn wel erg naïef, wanhopig, onwetend of arrogant als we in de veronderstelling leven dat we ooit onze schuld naar God toe zouden kunnen afbetalen wil Jezus ons duidelijk maken. Sterker nog: door te proberen om zelf onze schuld bij God in te lossen en Zijn genade niet aan te nemen vergoten we zelfs onze schuld bij Hem! Lees nu vers 27 van dat Bijbelgedeelte nog eens.

Hoe reageert de koning op het verzoek van de man? Wat zijn de kosten voor de koning in het verhaal?

Lees ook Kolossenzen 2:12-15. Op welke wijze vergeeft God de schuld die mensen bij Hem hebben? Wat heeft dit God gekost?

De man in het verhaal van Jezus vroeg om meer tijd om zijn schuld te kunnen betalen maar in plaats daarvan werd zijn gehele schuld door de koning kwijt gescholden. Het verhaal van de Here Jezus neemt een verrassende wending als de man naar buiten loopt en iemand tegenkomt die hem nog een klein bedrag schuldig is. In plaats van dezelfde genadige houding aan te nemen als de koning blijft de man bij zijn eisen. Hij wil geld zien en laat de ander zelfs in de gevangenis zetten totdat de laatste cent betaald is. Als de koning dit ter ore komt laat hij de man bij zich komen en roept hem tot de orde. Ik ben je zo genadig geweest en dan laat jij zoveel onverzoenlijkheid zien. Wat ondankbaar van je! En de koning laat de man gevangen zetten totdat ook hij, alsnog, zijn hele, onmogelijke schuld betaald heeft. Ha, eigen schuld, dikke bult, is de gedachte die bij me naar boven komt als ik dit lees. En ik denk dat velen hier dat met me eens zijn. Hoe kun je, als je zoveel schuld is kwijtgescholden, zo moeilijk doen over zo'n kleine

schuld? Onbegrijpelijk, deze man krijgt wat hij verdient! Mooi verhaal, goed slot. Als Jezus maar niet dat ene zinnetje er achteraan verteld had. **Zo zal ook Mijn hemelse Vader met u doen, als niet ieder van u van harte de misdaden van zijn broeder vergeeft.**

Lees ook eens Jakobus 2:13. Als gelovigen ervaren we dagelijks Gods vergeving en genade. Wat wil Hij ons met deze waarschuwende teksten duidelijk maken over de houding van ons als gelovigen naar andere mensen toe?

Dat klinkt allemaal erg mooi, logisch en vroom maar het roept ook wel belangrijke vragen op kan ik me voorstellen. Want hoe kun je iemand vergeven die in jouw ogen iets onvergeeflijks gedaan heeft? Er komen me zo een heel aantal situaties in gedachten waarbij vergeving mij, op zijn zachts gezegd een bijna onmogelijke opdracht lijkt.

Wat zou jij bijvoorbeeld zeggen over vergeving tegen iemand wiens geliefde zojuist slachtoffer is geworden van een ongeval met dodelijke afloop omdat de dader had gedronken? **Wat kun je zeggen wat niet nodeloos extra pijn doet of cliché klinkt?**

Ook kun je jezelf afvragen of vergeving niet oneerlijk is. Laat je op die manier niet de dader ongestraft weggemen met zijn kwaad? Hoe zit het met onze behoefte aan genoegdoening, onze hang naar een rechtvaardige uitkomst? Lees nu Romeinen 12:19 en Hebrëen 10:30. **Wat leert God ons hier over hoe we behoren om te gaan met onze hang naar genoegdoening/gerechtigheid of zelfs onze wraakgevoelens?**

Ook met deze beloften die ons begeleiden blijft vergeving schenken in sommige gevallen extreem moeilijk. Wat bijvoorbeeld als je probeert te vergeven en je worstelt er nog mee omdat de pijn te diep is? Wat als je denkt dat je vergeven hebt maar toch nog boosheid of pijn voelt als je terugdenkt aan de gebeurtenis of persoon? Lees uit de brief aan de Filippenzen Hoofdstuk 1:6, Hoofdstuk 2: 12-13 en Hoofdstuk 3:12-16. **Wat leren deze verzen je over vergeving? In welke mate is het een keuze? Op welke manier is vergeving een proces?**

Heeft de Bijbel dan ook aanwijzingen over hoe je moet omgaan met mensen die maar door blijven gaan met zondigen en die je pijn blijven doen? Ja, zeker wel. Ten eerste proberen we ten allen tijde liefdevol en vergevingsgezind te zijn. Vergeving en liefde kan echter niet alleen geschonken worden, ze behoort ook gewaardeerd en ontvangen te worden. Wat doe je als iemand dit niet doet/wil/kan? Lees 1 Korinthe 5 eens door. **Wat zegt dit hoofdstuk jou over het stellen van grenzen en de omgang met mensen die kwaad blijven doen?**

Liefdevol en vergevingsgezind zijn houdt allereerst en bovenal in dat we de ander blijven zien als mens, als iemand die door God gezien en geliefd wordt en die net als wij zelf Gods genade en liefde nodig heeft. Nergens in Gods Woord wordt gezegd dat vergevingsgezind zijn betekent dat we kwaad moeten tolereren! Het tolereren van welk kwaad dan ook heeft niets met vergevingsgezindheid te maken!

Hoe zit het met verzoening? Laat ik dan allereerst zeggen dat vergeving niet hetzelfde is als verzoening. Ze liggen wel degelijk in elkaars verlengde en in de ideale wereld volgt verzoening altijd op vergeving. Waar we met de daad van vergeving de ander het gedane kwaad niet meer aanrekenen en onze behoefte aan genoegdoening bij God laten werken we door verzoening aan het herstel van de beschadigde relatie. Paulus beschrijft dit prachtig in bijvoorbeeld Romeinen 8:1-17. God heeft ons in Christus niet alleen vergeven maar ook verzoening bewerkt en de gebroken relatie hersteld.

Wat vraagt God hierin van ons mensen onderling? Lees 1 Tessalonicenzen 5:11 en Romeinen 12:10

Tussen mensen is dit soms moeilijker! Ook als er vergeving heeft plaatsgevonden is de ander niet ineens ook meer betrouwbaar of een compleet ander mens. Om de zegen van verzoening te kunnen ervaren is niet alleen vergeving nodig maar ook een oprecht schuld belijden en berouw van de andere partij. In sommige situaties kan het daarom raadzaam zijn om ondanks dat er vergeving heeft plaats gevonden de relatie toch anders vorm te geven dan die voorheen is geweest om te voorkomen dat je vast blijft zitten in wrok, boosheid of onveilige situaties.

Afsluiting

Even kort (door de bocht) in schema wat Jezus ons leert met de gelijkenis over vergeving in Matteüs 18:

Niet bereid zijn te vergeven	Bereid zijn om te vergeven
Ongehoorzaamheid aan God	Zelf ervaren wat God ervaart zorgt voor een verdieping van onze relatie met Hem
We gaan voorbij aan de genade die ons geschonken is in Christus	Daadwerkelijk uitleven van het evangelie, de weg van discipelschap gaan.
We zetten onszelf en de ander vast in een cyclus van boosheid, bitterheid en wrok	Geven het kwaad geen ruimte door de cyclus te doorbreken
	Ervaren van vrijheid en vrede (shalom)

Om over na te denken:

Als je iemand pijn hebt gedaan is het dan voldoende om alleen God om vergeving te vragen?

Kun je iemand bedenken die jij om vergeving zou moeten vragen?

Kun jij iemand bedenken die je eigenlijk zou willen vergeven?

Om door te lezen:

In de Bijbel staan veel verhalen over vergeving die je kunt lezen:

Jacob en Esau (Genesis 25,27,32,33)

Jozef en zijn broers (Genesis 37-50)

Verloren zoon (Lucas 15)

Discipelschap